

Kad žmogus nuo meilės atgytų

Gailestingą meilę *Caritas* apgaubia neįgalius, ligonius ir kitus vargstančius žmones. Pastaraisiais metais atkreipėme dėmesį į epilepsija sergančius asmenis. Vasario mėnuo svarbus ir dėl pasaulinio dėmesio šiai ligai. Antrąjį vasario pirmadienį Europoje minima Epilepsijos diena, o vasario 14-ąją švenčiama Šv. Valentino – ir epilepsijos ligonių globėjo – diena.

„Bejėgiškumas“

Šeimos, auginančios sergantį epilepsija vaiką, dažnai perdėtai saugo jį nuo tikrų ir įsivaizduojamų fizinių bei dvasinių susižeidimų. Kai vaikas auga šeimoje, kuri riboja jo laisvę, nuolat kontroliuoja ir verčia elgtis taip, kaip tėvams atrodo priimtina, neskatina iniciatyvos, suaugęs jis negebės priimti savarankiškų sprendimų, mokytis iš savo patirties, atlaikyti rizikos įtampą ir pakęsti neapibrėžtumą. Augdamas ir bendraudamas su tėvais ir kitais žmonėmis vaikas palapsniui susikuria „žmogaus paveikslą“, kuriuo vadovaujasi gyvenime. Į šį paveikslą jis įpina savo tėvų požiūrį į žmogų, jų elgesio su kitais pavyzdžius. Vėliau jis prijungia patirtis ugdymo įstaigose, profesinėje veikloje.

Savo kasdieniame darbe sutinkame žmonių, kurie jaučiasi neišgirsti taip, kaip jie nori būti išgirstami, kurie kartais jaučiasi nesaugūs ar neapsaugoti, jiems trūksta žinių ir supratimo apie save ir savo ligą.

Caritas, kaip „globojanti meilė“, savo veikimu žmonių gyvenime stengiasi išlaisvinti juos nuo užsidarymo, nepriėmimo, nesidomėjimo, negebėjimo pažvelgti į situaciją tarsi iš šalies. Epilepsijos ligoniai dažnai bijo atskleisti tikruosius jausmus, nes gali būti nepriimti, nuvertinti. Jeigu žmonės būna patyrę atstūmimą, prievartą, – kaip jiems jaustis saugiems, pasitikėti kitais, užmegzti lygiavertį santykį ir bendradarbiauti? Kartais tenka bendrauti su žmonėmis, kurie patiria mažai aplinkinių dėmesio, nerimtą požiūrį, nesupratimą, nesidomėjimą ir abejingumą. Nelengva užduotis – sugrąžinti pasitikėjimą savimi ir kitais, įduoti įrankius, kuriais naudojantis atgytų žmogaus noras tyrinėti, dalyvauti, kurti. Kaip parodyti žmogui, kad jis svarbus, reikalingas, teikia džiaugsmo ir reikalingumo jausmą kitam? Atlikdami savo tarnystę *Carito* bendradarbiai stengiasi atliepti reikalavimą „kiekvieną žmogų matyti kaip unikalų, individualų, vienintelį ir nepakartojamą“ ir elgtis su juo kaip su vieninteliu, netaikyti universalių metodų ar šablonų. Gebėjimas atsiverti bet kokiam kito žmogaus patirčiai siejamas su neteisumu, su pastangomis suprasti kitą.

„Niekur nesutiksi vienoje vietoje tiek daug sergančiųjų epilepsija...“, – sakė sergantis epilepsija asmuo, dalyvaujantis *Carito* socialinės reabilitacijos programoje. Viena

šios programos dalių – tarptautinė modulinė epilepsijos programa (MOSES), skirta ligoniams ir jų šeimos nariams. Kuo ypatinga MOSES? Programos turinys ir mokymai sudaryti taip, kad ligoniai būtų motyvuojami aktyviai dalyvauti gydyme ir savo gyvenimo formavime, kad jiems būtų suteikta žinių ir pavyzdžių, kaip veikti savarankiškai. Mokymo programos dalyviai įgyja medicinos žinių apie epilepsiją, geriau supranta savo ligą, geriau suvokia ir įvardija subjektyvią gyvenimo su liga patirtį, sustiprina pasitikėjimą savimi ir kitais. Bendravimas mokymuose ir bendradarbiavimas grupėje vienų su kitais bei su MOSES mokytojais padeda išsilaisvinti iš įtampos ir nerimo, įveikti stigmatizacijos baimę, įgyti laisvės priimant ir įgyvendinant sprendimus, didinančius asmeninę gerovę.

Siekiant aktyvesnio epilepsijos ligonių dalyvavimo bendruomenės gyvenime, *Caritas* kartu su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto studentais parengė fotoprojektą „Aš toks kaip ir Tu“. Projekto tikslas – per meną atskleisti epilepsijos kaip ligos problematiką. Tuo tikslu medikai kartu su sergančiais epilepsija asmenimis dirba grupelėse: renka idėjas, ką norėtų pasakyti visuomenei apie epilepsiją ir ja sergančius žmones, kaip norėtų tai pavaizduoti, kaip pavadinti. Viena iš nuotraukų temų – „Bejėgiškumas“.

Mes, *Carito* bendruomenė, kviečiame jungtis prie mūsų, kad kartu atvertume duris tiems, kurie nejstengia jų atidaryti.

Programos vadovė dr. Polina Šedienė
Kauno arkivyskupijos *Caritas*
Papilio g. 5, 44275 Kaunas
mob. 8 646 378 02
el. p. caritas.epilepsija@gmail.com